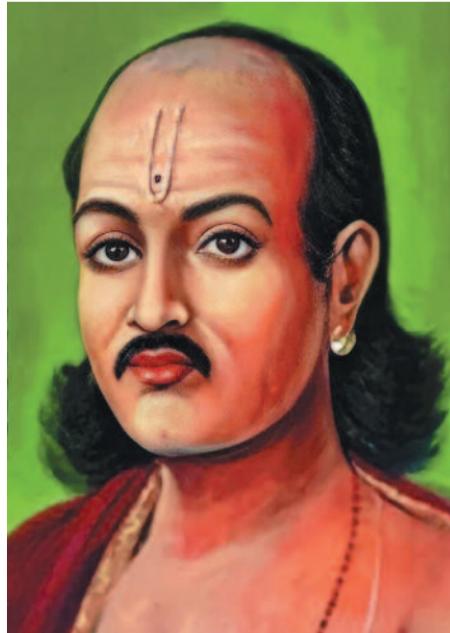

ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದ ‘ಉಪಾಧ್ಯಾಯ’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕृತ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ‘ನಾಡೋಜ’ ಎಂದರೆ, ನಾಡಿನ ಗುರು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೋಸ ಪದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿದ. ಇಷ್ಟಿದ್ದರೂ ತನ್ನನ್ನು ‘ಕವಿತಾ ಗುಣಾಣವ’ ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಪಂಪನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಒಳವು.

ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನಂತಹ ಮಹಾಕವಿಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಳಗನ್ನಡ ಮತ್ತು ನಡುಗನ್ನಡ ಕವಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಹೋಚ ಮತ್ತು ಅಳುಕು. ತಾವು ಬರೆದ್ದನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ಅಹಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿರುವುದು ಅವರ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಣ. ಜನರೂ ಅಪ್ಪೇ. ಕವಿ ಬರೆದದ್ದನ್ನು ತಮ್ಮ ಬೋಕಾದಂತೆ ಮರು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಗಮಕ, ಹರಿಕಥೆ, ಯತ್ಕಗಾನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಇತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಪಂಪ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕೂಂದು ಅಪವಾದ. ಆತ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ತಂದೆ ಭಿಮಪ್ರಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಅಭ್ಯಲಬ್ದೀ. ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಕ್ರಿಸ್ತಕಾಲಿನ 902ರಲ್ಲಿ. ಅವನ ಅಜ್ಞ ವೇದವೇದಾಂಗ ಪಾರಂಗತನಾದ ಕೊಮರಯ್ಯ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾದು ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶವಾದ ವಂಗಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ. ಇಂದು ಈ ಪ್ರದೇಶವು ಪಕ್ಷದ ತೆಲಂಗಾಣ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದೆಯಾದರೂ ಪಂಪನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅದು ಕನ್ನಡ ನಾಡೆ ಆಗಿತ್ತು, ಏಕೆಂದರೆ ಆಗಣ ಕನ್ನಡನಾಡು ‘ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿವರೆಗೆ’ ಹರಡಿತ್ತಲ್ಲ! ಕಾರಣಾರ್ಯರದಿಂದ ಪಂಪನ ತಂದೆ ಕೊಮರಯ್ಯ ಬನವಾಸಿ ಕಡೆಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಕೊಮರಯ್ಯನ ಮಗ ಅಂದರೆ ಪಂಪನ ತಂದೆ ಭಿಮಪ್ರಯ್ಯ ಯಜ್ಞಯಾಗಾದಿಗಳಿನ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಜೈನ ಮತವನ್ನು ಸ್ಥಿರಿಸಿದ್ದ. ಪಂಪ ಒದಿದ್ದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜೈನ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಿದಲ್ಲಿ. ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪರಿಣಿತಾದ ದೇವೇಂದ್ರಮುನಿಗಳು ಪಂಪನ ಗುರುಗಳು. ಸಂಸ್ಕृತ, ಗಿರಿಶ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಅಲಂಕಾರ, ಸಂಗಿತ, ನಾಟ್ಯ, ಶಿಲ್ಪ, ವ್ಯೇದ, ವೇದಾಂತಸ್ತಾಗಳನ್ನೇಲ್ಲಾ ಕಲಿತ ಪಂಪನ ಮುಂದೆ ಈ ಜಾತಿನವನ್ನು ತನ್ನರದೂ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಖೇಷ್ಯವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

‘ತನ್ನ ಹಿರಿಯರು ವೈದಿಕರಾದರೂ ತಾನೇಕೆ ಜೈನನಾದೆ?’ ಎಂದು ಪಂಪ ಯೋಚಿಸದೆ ಉಳಿದವನಲ್ಲ. ಅವನ ಪ್ರಕಾರ ‘ಹಿರಿಯರು ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಪರಮಗಳ ಆಹುತಿಯಿಂದ ಅವರ ಧವಳಕ್ಕೀರ್ತಿ ಕರಿದಾಯಿತಂತೆ!’ ಈ ಮತ ಪರಿವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪಂಪನಿಗೆ ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೊ ಜೈನಮತದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡಕ್ಕಾದ ಲಾಭ ಅಷ್ಟಿವ್ಯಾಲಿ.

ಪಂಪನು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಎರಡು ಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡ ರೀತಿಯೂ ಬಹಳ ಹೋಹಕವಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ದತಿಯಲ್ಲಿ ಆತ ನಾನು ಹೇಗೆಂದ್ದೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೊಗಸಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ

‘ಕೆದಳೀ ಗಭ್ರಾತ್ಯಾಮೆಂ
ಮ್ಯಾದು ಕುಟಿಲ ಶಿರೋರುಹಂ ಸರೋರುಹಂ